

EGODNJA

DANIČA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XI.

V Ljubljani 29. maliga travna 1858.

List 9.

ŽALOSTNICA

v spomin visokočastitimu

Gospodu Gospodu

DR. IGNACIJU KNOBLEHAR-JU,

bivšimu Provikarju v srednji Afriki,

o Njegovi smerti 13. maliga travna 1858 v Neapelnu.

Sapice pihljajo sponladanske
Tiha, mirna je Slovenija:
Kar na enkrat od strani poldanske
Rani jo novica žalostna;
Njeno radostno pričakovanje
Se izšlo je v bitko žalovanje.

Zapustivši Afrike vročino
Slavni apostoljski Provikar.
Ravno je na poti v domovino
Naš rojak, Ignaci Knoblehar.
Oj, al čuj: Na potu smert nemila
Ga je v hladno zemljo položila!

Oh žaluj, predraga domovina!
Ki zgubila si aposteljna:
Več ne boš sprejela svojga sina:
Ptuja zemlja je zakrila ga. —
In ti, Cerkev, objokuj junaka
Svete vere, našiga rojaka.

Prežalujte, černe vé ovčice!
Več ne bo Pastirja k vam nazaj,
Zemlja krije njega modro lice,
Sel je v boljši, večno mirni kraj:
Milo za premorske vas narode,
In za svoje brate prosil bode.

Mirno spavaj v daljnim južnim kraji,
Vere zvest junak, Slovenje sin!
Vidili se bomo v svetim raji: —
Živel bode večno Tvoj spomin,
Ki si, zapustivši očetnjavo,
Množil Božjo ino njeno slavo!

A. Umek.

† Dr. Ignaci Knobleher.

Zgubili smo tedaj v. č. apostoljskiga provikarja srednje Afrike, gosp. Ignacija Knobleher-ja, preljubiga rojaka, po vsim svetu visoko slavljeniga misijonarja, učeniga, bistriga, serčniga, pobožniga moža: 13. maliga travna so v Neapelnu, na spodnjim Laškim, sklenili svoje delavno življenje. Naznanilo pravi, da jih je mertud zadel, se vé de po poprejšnji bolezní in dolгим terpljenji. Mnoge znamenja so že poprej na to kazale, da z njih življenjem ni več veliko upanja, kakor večkratni merzlični napadi že pred nekaj leti, otekanje nog sem od nekaj časa, nekoliko dvoumljive naznanila zastran njih stanú iz Hartuma, in nar poslednjič pravi v kratkim iz jutroviga dospelo pismo, kako se je v Egiptu govorilo, ko so visokoslavni ranjki skoz to deželo v Evropo popotvali, da imajo namreč počasno jetiko. Pri vsim tem pa vender nismo verjeli, da bomo mogli v celo tako kratkim času kej tako silno žalostniga slišati, in veliko upanje je moglo sleherniga navdajati, da se bodo visokočastiti gospod in naš slavni rojak v svoji ljubljeni domovini vender še opomogli. Tudi se je dalo misliti, da jih Božja previdnost še dalje v svoje svete namene potrebuje: vender temu ni bilo tako: „Moje pota niso vaše pota, in vaše pota niso moje pota“, govori neizvedljiva Modrost, in nji se vsi radi podveržemo, akoravno nam marsikterikrat kervavi naše kratkovidno srece. „Gospod nas ne potrebuje, On lahko sam vse stori“: te modre besede sim slišal več kot enkrat iz ust ranjeiga, kterih svoj živí dan ne bom pozabil. To je tudi odgovor na nekterih pomislih: „Kaj bo zdaj z misijonari?“ Res velika, po naših zapopadkih neprecenljiva škoda je ta prigodek za misijon, vse serca od izliva Niloviga do vročiga solnčniga pasa bo ta glas pretresel, da molčim od družih delov sveta, rezni musulman in vetrasti zamorec bota z egiptovskimi krivoverci in ločenci vred zraven vernih katolicanov globoko zdihnili, in roke sklepala, ko se bo razlegalo: Mat Abuna Soliman: umerl je Abuna Soliman! Vender za misijon bo Gospod skerbel, „ki nas ne potrebuje“, in ki je Abuna Solimana na plačilo poklical za njegove lepe in junaske dela. Zraven tega je Abuna Soliman svoj misijon z Božjo pomočjo med zamurci za čuda vterdil, napravil je v kratkih letih svojiga endotniga djanja tri misijonisa ali misijonske selisa, vsako ima svoje duhovne in neduhovne delavce, svojo misijonsko hiso in kolikoršno tolikšno kapelo ali mesto za službo Božjo, v Hartumu pa je vse že v večí popolnosti, in povsod je nekaj vernih ovčic, desiravno še bolj majhne občine, ktere pa se bodo množile, ako jim Bog pusti in namestuje pastirje, ki jih bodo vodili na pašo, in ako jim bodo verni po naših krajih dosti obilne pomoči delili, da se bodo zamogli ohraniti, dokler se misijoni toliko ne vstanovijo, da se bodo sami oskerbovali. In vse to upamo, da bo Bog preskerbel, zlasti ker Abuna Soliman misijona tudi v nebesih ne bo pozabil, kije svoje življenje zanj daroval. On je pravi mučenec — marternik tega misijona, zasadil ga je s svojim potam, prilival mu s svojim potam, in še kaj več, ker vsaka potna kaplja je bila v nekim pomenu kervava kaplja, in misijonarji v Afriki so vedni marterniki, dokler živé. Tudi morebiti ne bo presiljeno, ako rečem, da eniga zamurca tam na mestu dobrega kristjana narediti bi utegnili pri vroči kervnosti in Kamovih dusnih nasledkih tega nesrečniga naroda težji stati, kot v marsikterim drugim kraju 50 nejevernikov spreobrniti, in 10 let Knobleherjeviga misijonarjenja veljá njemu zanesljivo za petdeset in več let v kraljestvu Božjim. On je v kratkim veliko zasadil, kakor smemo upati, ako je vender res čas zamurskiga poklica že prišel, in je v mladih letih svoj tek dopolnil. Bog mu daj večni mir in pokoj, in večna luč naj mu sveti gori pri njegovih cerin njih otrocih, kterih je pri vsi težavnosti vender že neko število naprej poslal, in brez vse primere več upamo, jih bo za njim prišlo.

Djanje pobožniga gosp. Olivieri-a.

Nekteri izpiski iz poslednjih naznanil v. č. gosp. Olivieri-a zastran odkupovanja zamurskih deklic *) bodo mikavni ne le prijateljam zamurskih misijonov, ampak zanesljivo tudi slehernimu dobriemu sercu. Deveto svoje naznanilo od tega pobožniga dela častitljivi starček takole prične:

Mariji presveti neomadežani.

Lej me tukaj, o neomadežana Devica! ponižno klečečiga pred tvojimi nogami, se Ti zahvaliti z naj večí pri-serčnostjo svoje uboge duše, ker si me rešila iz tolikih stisk, ki so se mi naključevale po unih krajih, kamor sim se bil podal s tem namenam, da bi pridobil Tvojih ljubih zamurk.

Oh pač res! Ako bi Ti ne bila prišla na pomoč svojimu nevrednemu služabniku, nič bi ne bile pomagale njegove moči, ker peklenški sovražnik se je z vso svojo zmožnostjo zoperstavil blagru tih ubozih stvari, ki jih je hotel v smertni temi pokopane obderžati. Ti pa, o Marija, ki si z višave zapazila naklepe zvite kače, si s svojo modrostjo in močjo v nič storila in razderla njene zalezbe, in pa takó, da se je vse, zoper človeško pričakovanje, srečno izšlo, in da so Tvoje drage zamurke zamogle pribežati pod senco Svetiša, da bodo Tvojo hvalo prepevale. Ne bom jenjal ponavljati: Bodi torej tavžentkrat hvaljena, o velika Devica, od vsih naj čistejših in prelubeznjivih duš, svojih pobožnih, ktere povabim, da naj Te zahvalijo in prosijo, da bi jez zamogel še spet se vrniti v une zemlje, od Tebe posvečene, in poskerbeti za zveličanje tih stvari, s kterimi sklenjen upam enkrat s Tvojim usmiljenjem, o Marija, imeti zaželeno tolažilo, ter priti Tebe hvalit in častit v sveti raj. Tvoj nar nevredni služabnik, duhoven Nikolo Olivieri.

Potem nagovoru k Mariji, svoji varhinja in brambi, začne bravecam govoriti in pravi: Že je čas, ko sim dobil znatnih pripomočkov od usmiljenih dobrotnikov in pobožnih redov, da se jim pošlje navadno naznanilo, naj bi brali napredke, ktere ta pobožna naprava dela, in se s tem tolikanj bolj spodbudili ter jo nadalje podpérali. Ali odkritoserčno povém, da se ne vidim zmožniga, dati občinstvu naznanilo, kakorsno bi se spodobilo, ker poltretje leto je, kar sim vedno na potu, in ne vém, kdaj se bom v svojo domačijo povernil. Ker pa vender vém, da njih veliko in po pravici zeli kakih sporočil, koliko da se je v tem času storilo; torej sim na potu napravil čisto priprosto in ob kratkim ta-le spominek, ki ga pošljem v Genovo svojimu navadnemu tiskarju.

V preteklih trideset mescih tedaj sim bil štirkrat v Egiptu, in dano mi je bilo, da sim zamogel pridobiti dve sto in tri zamurke in zamurce (letih je dvanajst), z 8 materami in njih dojenčki vnés; tako tedaj je zdaj 512 vsih, ki sim jih oddal po samostanih in hraniših na Laškim, Francoskim, Nemškim, laškim Tirolskim in nemškim.

In ko že Tirole oménim, mislim, da me dolžnost veže, kake besede v čast in hvalo pridnih Tirolcov spregovoriti. De resnici pričevanje dam, moram spoznati, da oni so prav pobožno ljudstvo, polni ljubezni in spoštovanja do duhovnov, pred kterimi se odkrivajo, da jih le zagledajo, celo še včasí koleno uklanjajo, v gotovo znamenje svoje žive vere. Pri njih se cerkve napolnujejo, sveti zakramenti pogosto prejemajo, cerkvene zapovedi spolnujejo. To posebno deželo bi hotel devico imenovati: tam se ne sliši preklinovanje, ne pridusanje in rotnenje; ne najdeš odprtih kerčem ali ostarj o praznikih, ne z mesnimi jedmi obloženih miz po gostivnicah o prepovedanih časih; in po vsih stanicah, po vsih dvorinah, kjer se je, so svete podobe, britke martre, in tudi še včasí pri vhodu gostivnice blagoslovljena voda za kropljenje. Enake drage znamenje za vero niso le samo po gostivnicah in osebnih hišah; temuč ob očitnih cestah vsiga Tirolskiga se vidijo križi in britkomartre, tako da obstoji

*) Progressi della pia opera pel riscatto delle fanciulle More. Nona relazione; Genova 1857.

in se čudi, kdor prvičkrat na Tirolsko stopi. Pristaviti moram, da po tirolskih gostarnicah in kerčmah, zlasti po nemškem delu, je navada, da strežejo hčere in matere ptujcam, in tudi na mizo nosijo; ali obnašajo se tako sramožljivo in modro, tako rečno in pametno, da je viditi, kakor bi bile v klostrih zrejene, in tako si nobedin ne prederzne, jim kake manj prave besede spregovoriti; one si s takim obnašanjem cenitev in spoštovanje vsih pridobé. Ako bi hotel naštevati ljubeznjive djanja, ki so jih ubogim zamurkam delili, bi se zares preveč pomudil. Rečem samo, da po krajih, kjer smo skozi šli in so naše zamurke vidili, so metali v voz, ta kruh, ta sadje, ta rute, ta predpasnike, ta obleke in ta zopet denar. Po gostarnah pa, zlasti v Innsbuku, smo bili vselej, kadar smo prišli, čisto zastoj sprejeti, postreženi ter prevideni; in poslovalo, ki so ga nam dajali, je bilo: Pojdite v miru in molite za nas. De molčim od Feldkirch-a, Innsbuka in več drugih krajev, smo se mogli v Bulgiani*) ustaviti za dva dni, da bi se zadovoljilo radovidnosti tih tolikanj dobrih mestnjanov, ki so hodili te uboge zamurke v toliki množici gledat, da se je potrebno spoznalo, postaviti vojaško stražo k vratom v odvernem kaci neugodnost.

Nobeden ni stopil s praznimi rokami v dvorano, kjer so bile zamurke, temuč vsakrati je svojo betvo podaril, tako se je v tem če si tudi ubožnim mestu sošlo do tavžent frankov v samih centezimih, ne vstevaje dosti obilno goldinarjev v papirji, in zlate verige, ki si jo je neka gospá z vratú snela ter jo našim deklicam podarila. Smilile so se ji namreč ko jih je gledala. Vse mesto je bilo ginjeno, ko je vidilo dvanajst zamurk, ktere sicer niso govorile, ker niso vedile jezika tih krajev, govorilo pa je njih obnašanje, njih zunanje — in pa tako, da se je njih veliko jokalo, in odšli so hvaleči in časteci Boga, da je po svojim usmiljenji rešil te uboge stvari iz divjaških dežel in jih med nje pripeljal, da bodo kristjane. Naj dokončam to dolžno in dobro zaslužen hvalo ter se povernem k svoji tvari; daj pa Bog, da bi bilo po vsih naših laskih cestah tako življenje, in taka živa vera, kakoršna se nahaja pri tolikanj verlih Tirolcih! Prosimo svojo drago in neomadežano Mater, presveto Marijo, naj nam od svojiga Božjiga Sina milost doseže, da bi posnemali zgled tega tolikanj gorečiga naroda.

Zmed poprej imenovanih 512 zamurk jih je 162 umerlo; imamo pa tolaživno upanje, da so v sv. raji in prosijo za svoje dobrotnike in dobrotnice. Ni pa se čuditi zavolj številca umerlih, ker veliko deklic je bilo tolikanj shujšanih in izdelanih, da so bile zares kakor okostnjaki. To je tako resnično, kakor sim že drujkrat rekel, da nekdo, ki je bil pričujoč, ko sim tako revno stvar odkupoval, me je na vso moč od tega odvrčeval, rekoč: Ne vidite li, da bo čez malo dni ta deklica umerla? Kaj hočete z njo? Ali kdor je tako govoril, zanesljivo ni vedil namena mojiga kupovanja. Ravno taka uboga, pa srečna deklica je potrebna, da se je pred družimi najpred rešila iz turških rok. Tako sim tudi storil; dal sim jo na to podučiti, kolikor se je dalo nar boljše, potem sim jo kerstil, in čez tri dni po sv. kerstu je svojo lepo dušo Bogu zročila. In pa, oh, kako lepo in drago je umerla! Kuševala in zopet kuševala je Križaniga s toliko priserčnostjo, da je človeka globoko ginila, in v resnici solze vlekla iz oči. Ta srečna smert z enacimi zavidovalja vrednimi občutki pa ni bila le samo pri njej; vse pisma, ki mi naznanujejo, da je svet zapustila ktera tih stvari, ki bi

jih jest zares preodbrane imenoval, vselej pripovedujejo reči, ki so nad mero spodbudljive in poterdovavne...

Odkupljenih fantičev je 28, zmed katerih so 3 umerli. Vsi drugi so po samostanih in semeniših, in njih 9 v novim vstavu v Neapelnu, ki ga je napravil pregoreči O. Ludvik Riformato, in je vse zamurčke oblekel v oblačilo sv. Frančiška. Imenovani vstav je pod varstvom Nj. veličanstva neapolitanskiga kralja, ki se zanj prav živo pečá. Od naj perviga vsih svojih odkupljencev, ki je šel za misijonarja v Ginejo, sim slišal vesele naznanila od nekoga, ki je bil večkrat pri njegovi sv. maši, in ga je slišal pridigati med njegovimi rojaki. To bo gotovo služilo k vedno večjemu spodbudovanju, da bodo pobožni dobrotniki podpirali slabo orodje, ki se ga Bog po svojim usmiljenji poslužuje, ter mi pošiljali novih pomočkov k nadaljnjemu odkupovanju. Taki pomočki so meni neprecenljive vrednosti, ker akoravno se njih veliko in veliko za te uboge stvari ne zmení, so one vender le duše, odkupljene kakor mi s predrago kervjo našiga dobrotljiviga Jezusa, in zavoljo tega so vredne vsiga našiga usmiljenja. (K. sl.)

Šmarnice.

Vsako dobro kersansko serce Mariji, naši ljubi Materi, po tri venčke vsak dan daruje, namreč venček počenjenja jutraj, zvečer in opoldan; pa tudi od vsiga tedna en dan, saboto, nji odbere in daruje; in tudi k vsimu temu še zmed dvanajst mescov eniga nebeški Materi na altar položi, to je, mesec majnik ali veliki traven, v katerim obhaja z drugimi vernimi ljubeznjivo šmarnično pobožnost, kolikor koli čas in okolišine dopustijo.

Božja milost in dobrotá nam ta mesec loge z zelenjavo, travnike s cvetlicami ozališa, po njivah in verteh Božji blagodar v nar mičnišni lepoti iz matere zemlje poganja in daje veselo upanje prihodnje rodovitnosti. Ako imamo hvaležno serce, vzemimo nekoliko te natorne lepote, k kateri naj se še umetnost človeških rok pridruži, in ozalisajmo in olepsajmo z njo altar Božji Materi Mariji, ali pa ji celo noviga postavimo, zbirajmo se vsak večer v majniku okrog njega in povzdiguemo čast in hvalo Jezusa in Marije z molitvijo, pobožnim petjem in bogoljubnim premišljevanjem. Ako se k takimu opraviću podamo, se bo reklo, da Šmarnice obhajamo, in s tem bomo veliko dobrega dosegli za dušo in za telo.

To lepo Marijno opravilo se je pričelo proti koncu poprejšnjiga stoletja. Brezbožni ljudje, polni nejevere, napuha in puntarskiga duha, so sami svoje moči, dragi čas in vse Božje stvarjenje pod milim nebom obračali v žaljenje Gospodovo in v otemnovanje časti in hvale Njegove presvete, neomadežane Matere. Pobožni misijonar v Rimu, častitljivi Oče La Lomia, je začel zbirati pobožne duše, ktere je tako brezbožnost globoko v serce žalila, in se jim je gnusilo ostudno nekersansko življenje in pohujšanje, ki so ga razuzdani ljudje delali; začel jih je zbirati okrog Marijniga altarja v mesecu majniku, da naj bi ta nar lepši mesec v letu Jezusu in Marii na čast prav lepo in slovesno posvečevali. In res, ko so se iz razuzdanih ust razlegale brezbožne pesmi, ko so v divjim plesu, igráh in ostudnih marnjih predragi čas Bogu kradli in zapravljali, s preklinovanjem in množimi pregrehami Bogu nečast delali; v tem pa so uni dobri, pošteni in kersanski čast in hvalo Jezusa in Marije pred Marijnimi altarji po cerkvah in po hišah oznanovali. Olepševali so altarje visokomilostne nebeške Kraljice s cvetjem in cvetlicami, ter klečé molili in klicali k Božji Materi, naj bi zaslepljenim sprosil razsvitljenje, spregledanje, Božje usmiljenje in sladko spravo z razžaljenim Božjim veličanstvom.

To priserčno opravilo je ljudem silno dopadlo, ko so od njega slišali; torej se je tudi nanagloma razširilo po mestih, in vaséh. Po stolnih in družih cerkvah, po samostanih in kapelicah in še celo po samotnih, tihih hišah so imeli Šmarnice. Iz Rima so se razširile Šmarnice po vsim

*) Tamkej je pred nekaj mesci umerla Njena c. k. visokost Marija Elizabeta Rajnerjeva, podkraljica milanska, vse mesto jo je objokovalo, kteriga je v otožnosti in žalovanji zapustila; ker ona je od vsiga kar je imela, ubogim dajala, in je svojo velikoserčnost tudi ubogim zamurkam skazala, podelivši jim lepih zneskov. Ko sim poslednjič tamkej skozi šel, sim ji vse zamurke skazal, ki jih je lepo sprejela, jim vsu ljubeznjivost in priserčnost skazovala, in se je ponizala ter nam je tudi večerjo iz svojiga dvora poslala. Op. gosp. Olivieri-a.

Laškim, so segle v Francosko in od tam na Nemško, in sedanjo dobo so že po vsem svetu znane. Ko so papež Pij VII. slišali, kako lep sad de ta pobožnost obroduje, so 21. majnika 1815 njenim obhajavcem ali obiskovavcem podelili za vsaki dan tri sto dni odpustkov, enkrat v tem mescu pa popolnoma odpustke, ako zakramente sv. pokore in sv. Rešnjiga telesa vredno prejmejo in v namen sv. Očeta v cerkvi pobožno molijo.

Kaj tedaj je vernim ta mesec početi, kako se obnašati, kakšen namen je treba imeti? Kakor kaže mesec majnik mlado, novo, nepopačeno lepoto; tako tudi lepo šmarniško opravilo preveva duh jasne, čiste pobožnosti, duh, kateri naj nedolžnost poterjuje, vtrudeno čednost omlajuje, in na ranah zgubljene nedolžnosti pohlevno cvetje tolaživne pokore obuduje. Ti tedaj, moj verni kristjan, še zlasti ta mesec Mariji posebno čast skazuj, njene čednosti premisljui, kakor se ti kje pri tim lepim opravilu popisujejo, ali jih sam bereš, in vadi se, jih v svojim življenji skazovati; kliči jo na pomagaje v svojih britkostih, boleznih, revšini, skušnjavah, v svojih grehah, de se iz njih izkoplješ, — v svoji nedolžnosti, de to lepo prelepo čednost neomadežano ohraniš itd. Daruj samiga sebe in svoje djanje in nehanje preljudi Materi Zveličarjevi, zroči vse v njene usmiljene roke, naj Ona tebe, tvoje dela, tvojo hišo in deržino in vse, kar imaš, prinese in položi pred tron nebeškiga Očeta, de bi bilo vse posvečeno, vse blagoslovljeno, okletja oprošteno; de bi sovražnik naših duš nič ne imel opraviti, ne pri tebi, ne pri vsim tem, kar je tvojiga; tudi bo dobro, ako se večkrat poprašas: Kaj, ko bi bila Marija na mojim mestu, ali bi Ona tako mislila kakor jest, kaj bi Ona govorila, kaj storila, ko bi v mojih okolišinah bila? Vsak dan ji kak posebin dar daruj, de ji postavim kaj v čast posebej moliš, se kej maliga v jedi pritergaš, kak krajcar ali kosce kruha vbogajme daš, ki bi ga rad pojedel, se kake ljubljene reči zderžiš, česi tudi ni grešna, p. na sprehod iti, brez potrebe govoriti; pred vsim pa, tisto nagnjenje zatajati, ki te nar bolj v greh draži itd. Vsak dan jo kej posebniga prosí, postavim, se tega greha odvaditi; tega ali tega grešnika spreobrniti, zlasti do kteriga kako zadevo imaš, p. očeta, brata, sorodovince, soseda, prijatla, sovražnika, dobrotnika; se v ti ali ti čednosti vterditi, pred vsim pa v čistosti.

Po dosedanji navadi, zlasti v Rimu, se o Šmarnicah vsako jutro bere sv. maša v čast presv. Marije Device; zvečer pa je pri lepo ozališanim Marijnim altarij vsak dan žegen s sv. Rešnjim telesam, kratek nagovorček ali preudarek od kake keršanske resnice, in kako je treba za Kristusam hoditi in Marijo posnemati; in povišuje se hvala Materie Božje v litanijah, pesmih itd.

Kdor ne more v cerkev iti, ker se tam Šmarnice ne obhajajo, ali iz družih vzrokov, si zamore Šmarnice doma napraviti, namreč, pri svojim lastnim altarčku, ki ga je Mariji v čast postavil. Slišal sim, kako goreča je šolska mladost v Terstu v tem ljubeznjivim opravilu. Vsak boljši šolar ali dijak ima doma svoj altarček v mescu majniku in s svojimi brati ali tovarši, starši itd. Šmarnice obhaja: z branjem, petjem, molitvami; lavretanske litanije, roženkranc itd. je k temu zlasti pripravno, in pa k temu, toliko lepih Marijnih pesem, ki jih imamo zdaj v slovenskim in so že skorej sploh znane. Neki pobožin učenik daje ta-le nauk za šmarnični mesec: 1. Precej ko se zbudiš vsak dan obljubi, de hočeš rajši umreti, kot Jezusa, visokiga Sina nebeške Kraljice razžaliti. 2. Vse djanje in nehanje po Mariji Jezusu darovati. 3. Vsako jutro nar manj četrtilnej ure pred britko martro moliti, vsak dan pri sv. maši biti in se po duhovno obhajati. 4. Posebno zvesto angelovo česčenje moliti, in saj enkrat čez dan vero, upanje in ljubezen obuditi. 5. Posebno za čisto vest skerbeti in se še zlasti za pohlevnost in čistost prizadevati. 6. K sklepu dneva „Memorare“ sv. Bernarda (spomni se, o preusmiljena Devica)

pobožno moliti ter se po klicanji Marije v brambo Jezusovo podati. Taka zunanja pobožnost z znotranjo sklenjena bo v resnici nar lepši venček za presveto, neomadežano Marijo Devico, njegov sad pa bo tebi samimu služil v večno življenje. Zgodi se!

Varstvo čistosti, Marija!

O večne ljubezni nar lepši cvetlica,
Marija presladka, prečista Devica.
O naj Te častijo vse čutja serca!
Med grešnimi nami tu lilije take
Ne morejo cvesti, in Tebi enake;
Svet eno — le Evo pred greham — pozna.
Al ta je v raji še živela,
Kjer greh in smert še nista bla;
Kjer le nedolžnost je cvetela,
In spalo čutje je mesa.

Noč dolga beži in Ljubezen Očeta
Prisveti. Glej že je Marija spočeta!
Že žar se nebeškiga Solнца bliši!
Marija nam Zarija Ga oznanuje,
Upljivo serce se prot nebu dviguje.
V ljubezni in miru je prosto vezi.
Nar lepši čistosti si cvetje,
Ki le v nebesih je doma;
Marija, Ti si nam zavetje.
O sprosí čistost nam serca!

Venc zvezd dvanajsterih nad Tabo se sveti,
Ki lepših na nebezu ni nam želiti;
Vse luči nebeške v njih svitu bledé.
O blažena Mati, čistata kraljica.
Prečista Zveličarjeva porodnica!
Pri Tebi, Predraga, so naše želje.
O de bi zvezdic ena mila.
Na poti k Tebi, ki peljá.
De čednost le nam bi svetila
Po mraku grešnega sveta.

Se luna spreminja — al deleč pod Tabo!
Nič nestanovitniga nimaš nad Sabo.
Prostosti nebeske obdaja Te slad.
Nad luno, nad zvezdami večno kraljuješ.
Njih čase in zmote tamne zaničuješ,
Ker viivaš presrečna svoj žegnani Sad.
Nam serca vsaki veterc zmoti.
In med željami sem ter tje.
Glej, omahujemo v tamoti:
Zatoraj reši, smili se!

Na kači peklenski, ki zemljo ovija.
Stojiš, o prečista Devica Marija!
Si sterla ji glavo, rešila zemljo.
Zatoraj častimo Te, vir odrešenja,
In k Teb' pribežimo, o Mati življenja;
Podaj nam v skušnjavah rešivno roko!
Ker, glej, sovražnik nas obdaja;
Pomagaj nam, odpodi ga.
De ne zgrešimo poti raja.
Nam sveti mila Zarija!

..n..*..n..

ANTON MARTIN,

po Božji milosti knez in škof lavantinski pozdravlja svojo drago čedo, in voši vsim Kristusovim vernim blagor in blagoslov v Gospodu!

(Konec.)

Kaj pa bomo iz tega dobili, kakšni prid bomo imeli od domače pobožnosti? Sreča Božja in žegen se bo zlival na potoke nad deržine, soseske in dežele; lice zemlje se bo obnovilo z domačo službo Božjo. „Isite nar poprej Božjiga kraljestva in njegove pravice; in vse drugo vam bo priverženo.“ (Mat. 6, 33.) Domači, ki so si tolikrat naskrilem, svojih kratkočasov le preradi po pivnicah isejo, in dan Gospodov oskrbujejo, si bodo zopet bolj v komolce (edinih misel), zginito bo pogubno ponočevanje z grešnimi znanji in sto in sto napakami vred, ki deržini tolikanj solz zavdajo. Oživel pa bo s poživljajočo sapo domače pobožnosti zopet strah Božji.

pokoršina, domačljivost in lep red; dobri zakonski, pridni otroci, zvesti posli, zadovoljnost in veselo življenje bo stoterni sad domače pobožnosti. Zginila bo merzla nejevera in mogočna vnemarnost do svete vere, izkoreninile se bodo napačne navade in škodljive šege, zlasti v višjih hišah, ki pred jedjo in po jedi ne molijo, svete zakramente zanemarljajo, se sramujejo dobri katoliški kristjanje biti in svojo vero očitno pričati. Hitro bo kersanska deržina, verna občina kakor nekdanj v cvetu kersanstva, eno serce, in ena duša. (Dj. ap. 4, 32.)

Kako se bo to zgodilo? To bo kmal in lahko; le naj slehern začne domačo pobožnost v svoji lastni hiši. Naprej, Vi duhovni pastirji, fajmoštri in oskerbniki, začnite prvi domačo službo Božjo pri svojih domačinih in tovarših. Vi ste luč svetá, na svetilnjak postavljeni. Mogočniši dela Vaš zgled, kot Vaša beseda. Ako je sol svojo moč zgubila, s čim se bo pa solilo? (Mat. 5, 13) — s čim ljudstvo poboljšalo? (Sv. Greg.) Naprej, Vi veliki in imenitni ljudstva, ki Vam Bog toliko zaupa, pa bo tudi od Vas toliko tirjal; začnite zopet splošno primizno, jutranjo in večerno molitev v krogu svoje deržine, kakor je bila pobožna navada pri Vaših sprednikih. Ni je več službe, ni je več časti, kot v službi Božji napredovati. — Naprej, Vi visokospoštovani mestnjani, kersanski umetniki in mojstri; prižgite vnovič svetilnico domače pobožnosti. Kjer je Božji žegen, tam je vse; in Bog hoče, da naj ga tega blagoslova prosimo. — Vi gostivniki in kerčmarji (ošterji, birti), berž ko odločena zvečerna ura bije (po kateri je dalje točiti prepovedano), hitro poišite molitevni bukev, ali vzemite roženkranc v roko, in nikar se ne sramujte vpričo pivcov večernih molitev s svojo deržino moliti; zakaj: „Kdor mene pred ljudmi spozná“, pravi Kristus, „ga bom tudi jest spoznal pred svojim Očetam, kateri je v nebesih“. (Mat. 10, 32.) Ne bojte se, da bi bila s tem kaka zguba; en krajcar dobička bo vam potem več žegna obrodil, kot deset krajcarjev brez molitve. „In kaj tudi človeku pomaga, ko bi ves svet pridobil, na svoji duši pa škodo terpel!“ (Mat. 16, 26.) In Vi častiti družbani pobožnih bratovših, Vi ste posebno poklicani, da v domači pobožnosti svojim sosedam z lepim zgledom svetite. Molite na glas, skupaj in stanovitno; naslednikov se Vam ne bo manjkalo, ko bi jih imel tudi iz kamna vstvariti. In če tudi le dva ali trije pod eno streho stanujejo, ne bodo sami svoje skupne molitve opravljali; Jezus bo v sredi med njimi, kakor je obljubil. (Mat. 18, 20.)

Tako, moji Prečastiti! se bo nam vsim po domači pobožnosti zaznala zarja boljših časov, solčna luč Božje milosti se bo zlivala nad deržine in srenje, prava, stanovitna sreča za rodovine in narode bo z domačo pobožnostjo terdno podstavo dobila in vse meso bo vidilo zveličanje Božje. (Luk. 3, 6.) Gospod bo spolnil besedo, ki nam jo je govoril: „Resnično, resnično, vam povém, ako bote Očeta kej prosili v mojim imenu, vam bo dal. Prosite in boste prejeli, da bo vaše veselje popolnoma“. (Jan. 16, 23—24.) In kateri koli se po tem vodilo ravnajo, mir in milost nad njimi, in nad deržino Božjo. (Gal. 6, 16.) — In kadar se prebere pri vas ta list, skerbite, da se bo tudi drugod bral. Milost bodi z vami! Amen.

Ogled po Slovenskim.

V Ljubljano pridejo 8. prihodnjiga mesca zvečer Nj. milost kardinal Scitovski na obiskovanje samostanov in bi se utegnili tukaj kake 2 ali 3 dni muditi. Častljivo sprejeti se bodo nar pred podali k molitvi v cerkev častiljivih OO. frančiškanov, kjer bodo tudi naslednji dan, 9. vel. travna, imeli veliko sv. mašo. Stanovali bodo pri čč. OO. frančiškanih. — Blejska grajsina je prodana parskemu grofu Arko-tu. Poterodne pisma so že prišle iz Rima. (Nov.) — Za šmarnično opravilo opomnimo zlasti še dvojne

bukve: Lavretanske litanije (razlagane) od gg. Kerčona in Volčiča (pri Milicu), in Rožeti vert.

Iz Ljubljane. Pretečeno saboto je bila v stolni cerkvi sv. Nikolaja obhajana obletnica za ranjega mnogospoštovaniga v. č. prošta, dr. Simona Ladinig-a; visokočastiti gospod korar in semeniški vodja Jan. Novak, posebn prijatelj ranjega, so imeli veliko sv. mašo z asistencijo.

Pred nekaj časom je „Danica“ že v misel vzela izverstno delo v. č. gospoda dr. Šneider-ja, „Die Weihe des Gebetes“, kteriga zneski so za teržaško mladenško semenišče odmenjeni; iz lastne skušnje prepričani, koliko mnogoverstne in izverstne tvarine je zapopadeno v tem delu, ki se po natančnim kazalu da najti in na vse strani (p. v pridigah) rabiti, priporočimo še enkrat to koristno delo s pristavkam, da se dobiva tudi pri v. č. gosp. Jan. Zlat. Pogačarji, vodju mladenškiga semeniša v Ljubljani (po 1 gold.).

Iz Ljubljane. Natis sv. pisma, ki ga naš Mil. knez in škof na svitlo dajejo, je dospel do Tobijevih bukev st. z. — Tudi besednjaka, ki ga Nj. milost zakladajo, je že blizo 100 pol. Tudi „sveto pismo staroga i novoga uvita“ (perva zvezka) gosp. Skarića smo pred nekaj tedni v roke dobili. Oblika je izverstna, samo z besedo niso južni naši sosedje čisto zadovoljni. Ako bi se v nadaljnih zvezkih tudi temu vstreglo, bi morebiti naročniki ne žalili denara, ki bi se dal poslednjič še enkrat za perva vnovič natisnjena in popravljena „snopiča“.

Teržaški občini so sv. Oče v posebnem pismu (breve) svojo dopadljivost razodeli za zasluge, ki jih imajo Teržacani za sv. Cerkev zastran odredilnih in dobrotnih naprav, in k sklepu podelé vsi občini svoj apostolski blagoslov. Veliko veselje je napravilo to pisanje sv. Očeta po teržaškim mestu.

Iz Semiča, 15. mal. travna. Moj stričnik, vis. čast. general definitor O. Salezi, so mi pred nekterimi dnevi iz Rima pisali. Med drugim mi pišejo tudi od „Šmarnice“, in ker Marijni mesec zdaj zdaj nastopi, mislim, da bo bravcam „Daničinim“ vstreženo, ako zvedo, kako obhajajo „Šmarnice“ v Rimu, kjer se je ta slovesnost začela. Takole mi pišejo: „Ti bi rad zvedil, kako Rimljani zdaj „Šmarnice“ v čast preblazene Device, matere Marije obhajajo, torej nekoliko maliga od tega:

Marijni altar, kateri je za „Šmarnice“ odločen, slovesno ozališajo, kar se da napravijo, zlasti svečave je vse polno na njem. Tudi kapela, v kateri je altar, in tudi bližnje stene po cerkvi preprežejo z damastam, s svilnatimi pregrinjali raznih barev, potem je vse to z zlatimi in srebrnimi čopi in venčarijami (girlandami) prav po rimsko, bogato opreženo. V kapeli ali bliz kapele napravijo prižnico kot pri misijonih ali duhovnih vajah, ki je tudi vsa z damastam in drugimi lepotijami ognernjena. Ko je vse to zares lepo pripravljeno, se na večer pred prvim dnevom Marijniga mesca „Šmarnice“ slovesno pričnejo; ravno tako vsaki večer celi mesec eno uro pred zdravo Marijo, tako, da se z zvonenjem zdrave Marije dokončavajo. Ta slovesnost se pa takole obhaja: Naj pred moli duhoven z zbranim ljudstvom pred Marijnim altarjem en del roženkranca; potem je vsaki dan pridiga v čast Matere Božje, ali pa se premišluje kaka Njena čednost in se ljudstvo k posnemanju taiste spodbuduje. Po dokončani pridigi prenesejo slovesno sveto Rešnje telo na Marijni altar, če ni že tam popred shranjeno, in tukaj se izpostavi. Zdaj zapoje z orglami lavretanske litanije, cela cerkev poje, kakor sem ter tje po Krajnskim; potem mašnik nekatere molitve tudi poje; in potem se zapoje: Tantum ergo in Genitori in je žegen s sv. Rešnjim telesam.

Vender ti morem še pristaviti, da se zadnje tri dni Marijniga mesca še vse slovesniše to obhaja; in takrat je pravi veličastni Triduum (tridnevica) v čast Marije Device. Te dni so tudi druge cerkvene stene ozališane, kar le

mogoče, s svečavo olepšane, muzika na koru je močnejši, pridige so večidel hvala in slava Marije Device (panegyrica). Zadnji dan mesca se konča ta slovesnost z zahvalno pesmijo: *Te Deum laudamus*, in precej potem po zdrava Marii so cerkve tudi odzunaj vse razsvitljene, in pred cerkvi se napravijo umetni ognji tako neki, kakor Ljubljanci napravijo kadar cesar pride k vam.

Se vé, de ta mesec prejemajo ljudje zakramente sv. pokore in sv. Rešnjiga telesa; tudi tukaj je več ženskih kot moških, pa vender je tudi veliko moških.

Tako se obhajajo „šmarnice“ slovesno po cerkvah. V kapelicah ali doma je vse to zlo tako, le, se vé de, ne tako slovesno. Marijna podoba se spodobno, kolikor moč, ozalisa in z lučicami obdā; na večer se zberejo pobožni častivci v kapelici, ali domači pred hišnim altarcem, potem bere kdo iz med njih iz šmarničnih bukev odločeni oddelek, se noliho lavretanske litanije in še nekatere molitve, ali se tudi kaka pesem zapoje.

Tako tudi vidiš odgovor na tvoje vprašanje, če se vse to le na večer godi; saj v cerkvah ni v navadi, de bi se „šmarnice“ drugi čas kot na večer obhajale.

Prav vesel sim bil jest tega popisa, in mislim de bom tudi bravcam „Danicinim“ postregel z njim, de zvedó, kako se „šmarnice“ obhajajo tam, kjer svoj začetek imajo. Bog daj, de bi se letas tudi pri nas po vsi škofiji obhajale, in de bi ta slovesnost ljubezen do Marije Device v naših srcih povikšala.

Še bi od novih far kaj zapisal, pa za zdaj le toliko povém, de bodo, prej ko bo moč, blagoslovljene, in prec potem bodo novi gg. fajmoštri vmesteni. Suhor bodo mende v. č. g. prost, Dragatuš pa naš v. č. gosp. dekan blagoslovili. S koliko željo pričakujejo ljudje tega dneva, se ne more skorej dopovedati. Te dni sim bil z novim g. fajmoštram v Suhorji, ki so šli gledat, kako je vse že pripravljeno, in koj so prihiteli mladi in stari iz bližnjih vasi, in ko sim rekel: To so vaš prihodnji duhovni oče, so jim solze veselja v očeh migljale. „O hvala Bogu nebeskemu Očetu!“ reče neki starček, in ni mogel dalje govoriti. Bog daj, de bi bilo vse to v večji čast Božjo in v naše zveličanje! Za zdaj z Bogam. Janez.

Iz Gorice, o svetim Jurji t. l. — i — Prihodnji dve nedelji, 3. in 4. po veliki noči, bo leto, kar sta se zgodila na Sveti gori zaporedama čudeža, ki, kolikor je meni znano, še nista bila omenjena v nobenim časniku — mende le zato ne, ker sta se vse premalo razvedila. Pervi je bil, naglo ozdravljenje fantiča kakih 7 let iz Teržaskiga, ki je bil ves sključen od preti (Rheumen), — tako, de še ni mogel raven po konci stati in ne brez bergel hoditi; drugi pa je bil ravno tako čudovito ozdravljenje 11letniga šolarčka iz Gorice od hudiga terganja po ušesih in pogostiga tóka iz njih, zavolj ktere dvojne nadloge je na eno ušes le malo več slisal. Pervo teh dogodb sim bil jest zvedil koj naslednji dan po enim svojih šolarjev, ki je bil 3. nedeljo po veliki noči s svojimi starši na Sveti gori; pa ta fant je le več slisal pripovedovati kakor je sam vidil od „čudeža“. Nekaj tednov pozneje sicer zvém na tanko vse okolišine prigodka iz ust pošteniga moža, ki mi je pričal letó, kar je vidil z lastnimi očmi in slisal od same matere ozdravljenceve. Vender se jest še le nisim prederznil kaj tega naznanjati časnikom. — Ko pa zvém drugo dogodbo, in se sam popolno prepričam praviga „čudeža“; ga popišem po vsih okolišinah v pesmi *) zdaj ob obletnici, in jo ponudim tebi, draga Danica, v razglasenje čudeža med bravece, de vidijo, kako Božja vsigamogočnost še danasnji čas očitno zasveti iz marsiktere nenadane dogodbe; in koliko de prečista Devica Marija po svoji vsigamogočni priprošnji pred Bogam še v naših dneh premore in pomaga vsim tistim, ki imajo do nje terdno zaupanje,

in ki se njene pomoči vredne storijo z nje pravim častenjem. Pri ti priložnosti pa naj v ravno ta namen še pristavim, kar sim bil zvedil tudi od perviga „čudeža“ iz že omenjeniga zanesljiviga vira. Bilo je sledeče:

Neka gospá od Tersta se je bila obljubila k Materi Božji na Sveto goro s svojim sinkom, hromim od preti, kakor je že bilo spred rečeno. Pripelje ga na Božjo pot 3. nedeljo po veliki noči, ki je bila lani ravno v dan najdenja svetiga križa. Do Solkana, vasi na znožji Svete gore, se pripeljeta, od tam naprej pa nese najet mož fantiča na rokah do cerkve na verhi gore. Po kratkim opočitku v nastaniši se odpravita v cerkev, mati in sinček, pa ta le težavno ob berglah. Med veliko mašo pa, pri kateri je bil tud moj pripovedovavec, ta zapazi in gleda ves začuden, de prejšnji hromček, zdaj ves raven, po konci stopa — in brez bergel — gori po cerkvi zraven matere, ki ga za roko pelje, in se z njim zgubi v množico romarjev. Po opravljeni vsi svoji pobožnosti se verneta spet v nastaniše, pa fantek brez bergel: pustil jih je bil v cerkvi obešene na steni, in zvezane z rudečim trakom — v spomin čudovitiga ozdravljenja.

Ko ta čudež zvé omenjeni šolarček bolnih ušes iz Gorice, roma tudi on, poln zaupanja na pomoč Marije, koj prvo sledečo nedeljo na Sveto goro; in tudi on se verne še tisti dan popolnoma ozdravljen domú, in od tistiga časa ne čuti naj manjšiga ostanka svoje prejšnje nadloge. Natanjši popis vse te dogodbe se bere v pesmi: „Še se čudeži godé“. (Vsako véno serce vidi v tih dogodbah čudodelno Božjo roko; de pa popolnoma poterditév čudeža gré višji oblasti, je tudi slehernimu znano: torej ne bo nihče mislil, de se hoče nji predsegati, ko se naznani, kar se je dogodilo. Vr.)

Iz Gorice, v 2. nedeljo po veliki noči. — i — Pervo sveto obhajilo za dotične učence tukajšnje realne in glavne šole se je letas praznovalo današnja nedeljo s čeznavadno slovesnostjo. Poznavši imenitnost in pomenljivost tega obhajanja za té pervence, njih skerbni katehet, častiti gosp. Anton Sesič, že poslavljen s Franc-Jozefovim redam, naprosi nadzornika vsih ljudskih šol té škofije, bivšiga misijonarja v Ameriki in zdaj korarskiga dekana stolne cerkve, prečastitiga gosp. Janeza Ev. Mozetič-a, de bi v povikšanje te slovesnosti in v živeji spomin na njo blagovolili osebno prevzeti nje izverševanje. Radostno privolijo visoki gospod v ta blagi namen, in prevzamejo ne le obhajanja in svete maše, temuč tudi nagovor do obhajancev. V nagovoru jim imenitnost tega svetiga opravila razlagajo tako jasno, in jim priporočajo tudi še za pozneje čase pogosto in vselej vredno prejemanje teh svetih zakramentov dušniga očiščevanja in pokrepčevanja tako živo, de je dragoceno seme tega poduka in opomina gotovo padalo le na rodovitne tla; in de se je z Božjo pomočjo nadjati tudi naj boljšiga sadú pri vsih tistih obhajancih, v kterih koli serca sovražnik ne zaseje ljulike krivih naukov, in ne zatre rasti zlahtniga zernja s ternjem hudih nagnjenj in strast, zbuje njih po slabih izgledih. Bog jih milostljivo obvaruj te nesreče po njih zvestim angelju varhu, in blagoslovljaj blage namere njih učencev in vodnikov.

Govori se, de izvoljeni škof poreški, visokočastiti gospod Juri Dobrilla, bodo posvečeni v Gorici prihodnjo, 4. nedeljo po veliki noči. — Hiša za duhovsko mladenšnico (mladenško semenišče) v Gorici je tudi že najeta, in začeti se ima ta lepa naprava že prihodnje leto.

Iz Šent-Andreja na Koroškem. 12. mal. travna. V benediktinskem samostanu v šen-Pavlu so obhajali včeraj veselo in za ta samostan imenitno godovanje. Pel je namreč svojo zlato sv. mašo O. Kazimir Zajc, rojen 15. listop. 1783 v Avgsburgu na Bavarskim, in leta 1808 v mašnika posvečen. Je pa O. Kazimir še edin zmed starih očetov, ki so se iz Badenskiga samostana „St. Blasien im Schwarzwalde“, ki je bil leta 1807 razpušen, na Av-

*) Jo bo „Danica“ razglasila nar prej ko moč.

strijansko preselili, in so bili od cesarja Franca I. gostoljubno sprejeti, ter so prejeli šen-pavelski samostan z vsimi njegovimi dobri v žitek, celovške šole pa v oskerbovanje. Zmed tih starih očetov so zdaj še samo trije pri življenju, katerih edin, O. Celestin Held, bo tudi prihodnje leto svojo zlato sv. mašo pel, ako mu Bog da včakati. Po dokončanih šolah je bil O. Kazimir nar poprej kakih 12 let učitel na celovškem učilišču, nekaj časa v latinskih, pozneje pa učitel bogoslovja v modroslovnih šolah. Potlej pa je stopil v dušno pastirsko službo, ter že zdaj celih 30 let šent-martinsko faro „im Graenitzthale“, kakor fajmošter vlada. Je pa ta fara, blizu šen-Pavla in temu samostanu vtelesena. In akoravno je precej gorata in šteje 1374 duš, opravlja vendar vso duhovno službo celo sam, brez duhovnega pomočnika, ta sivi starček, ki je letas že svoje 77. leto spolnil, pa je še ves krepkiga zdravja in vedno veseliga serca. Več imenitnih gostov iz Celovca, ki so bili nekdanje njegovi učenci, je pričastilo s svojo pričujočnostjo zlato svatbo svojega nekdanjega ljubljenega učitelja. Med temi sta zlasti imenovati, pričastiti gosp. Janez Wicelina, stolni korar in nadzorni ljudskih šol v celovski škofiji, in gosp. Hauser, mestni župan v Celovcu. Godovno pridigo je imel č. O. Oton Haberman, redovnik ravno tega samostana, dohtar sv. pisma in učitel svetopisemskih ved noviga zakona v celovških bogoslovskih šolah. Duhovni bratje v samostanu in šent-martinski farani pa so se skušali, povzdigniti po moči veselje in lepoto tega zaliga godovanja. V hvaležni spomin so podali farani svojemu pastirju, ki jih že toliko let tako zvesto vodi, kelih drage cene, duhovni bratje pa so klostersko cerkev, že sicer silno lepo, tako ozališali, da je bila v resnici nebeški nevesti podobna. Krona te zlate duhovne svatbe pa je gotovo ta bila, da so trije infulirani prelati jubilaanta k altarju spremili, namreč: Njih Milost, lavantinski knez in škof, pričastiti stolni dekan Gasper Albrecht iz šent-Andreja, in pričastiti g. Ferdinand Steinringer, opat šen-pavelskiga samostana. In kadar so po dokončani službi Božji gostje svoje vošila jubilaantu izrekovali, so mu podali preč. gosp. stolni dekan tudi pismo, s katerim so Milostljivi knez in škof v duhovnim pastirstvu zaslužnega starčika v svojiga duhovnega svetovavca izvolili.

V Terstu, slišimo, se bodo spet letas Šmarnice prav lepo in slovesno obhajale. Pri novi cerkvi sv. Antona je že najet pridigar iz Rimskega, ki bo po trikrat na teden pridigal v laškem jeziku. Tudi za slovenske pridige so bili že mende najeli nekiga častitiga pridigarja iz Stajerskega, kateri je pa odpovedal; bodo pa domači gospodje opravljali. Pri sv. Antonu v stari cerkvi bo vsak dan šmarnična pridiga. V mestni bolnišnici bodo Šmarnice po trikrat na dan: Popoldne ob 3. bodo imeli kapucinarji; zvečer ob 8. usmiljene sestre; zvečer o mraku pa revice in drugo, kar je živiga. Tudi opešanci ali invalidi bodo imeli svoje Šmarnice. V Terstu imajo tudi navado, da obhajancam o tem času kak spominek dajo. Pri sv. Antonu v stari cerkvi je lansko leto dobil slehern molek čistiga spočetja M. D., bukvice od majnikove pobožnosti in še primerno podobico k temu. Vse to je poskerbela pobožna španska kraljica. V novi cerkvi sv. Antona so dajali podobice; letas je v ta namen pripravljena posebna podoba Marijniga sv. serca s primerno molitvico.

Na Reki, 26. t. m. Včeraj smo praznovali sv. Marka. Šla je procesija iz velike cerkve po mestu v kapucinarsko in stransko kapelo sv. Andreja, kjer je bila velika maša. Potem se gré redama nazaj. Kar je drugod veselo viditi, je to, da se jih veliko veliko procesije vdeleži: tu tega ni: razun učenikov in učencov mnogih oddelkov malo malo družih dobiš, da bi s procesijo šli in z duhovni molili. Tako je! — Sv. Marka lev, me tudi kej živo spominja tistiga viteškiga moža ki je zmagovavno bandero Kristusovo povročil Afriki nosil, se slavno bojeval in kraljestvo Božje na

zemlji razširjal, ter mu čedalje več udov pridobival — kateri se je pa zdaj v drugo boljši deželo preselil, ker Gospod vojskinih trum ga je na plačilo poklical. Slovenceam, posebno Krajncam, pa tudi deleč po širokim svetu je dobro znan afrikanski provikar, dr. Ign. Knobleher. Ni nam treba veliko od ranjega govoriti, zadosti je del, ki pričujejo. Če si že vojsaki posvetnih vladarjev veliko slavo pridobé, ako se slavno bojujejo in meje domačiga kraljestva hrabro proti napadam silnih sovražnikov branijo, koliko več in slavniji je Gospodov vojsak, ki se je s sovražniki vsake verste bojeval, satanu posestvo jemal in Božje kraljestvo razširjal. De je bil tudi rajni kakor lev, nam pričue vse njegove dela, in ker je tudi po afrikanskih pušavah glas njegov, glas Božji donel. Naj v miru počiva! Ime njegovo se ne bo pozabilo — zapisano je v bukvah življenja — zapisano je povsod, kamor je prišel, posebno v Afriki, z neizbrisljivimi čerkami: — spododobi pa se tudi, mu v domovini vidno znamenje postaviti, da bo mlajšim v spodbudo in vedin spomin.

Iz Srednje vasi v Bohinji. Naznanimo žalostno novico, da smo pokopati velikonočni petik (9. mal. travna) gosp. Janeza Pekove-a, bogoslovca II. leta v Ljubljani. Umerl je 7. t. m. v 24. letu svoje starosti za jetiko. Med tem ko je svoje žalostne starše in prijatle tolažil in z njimi sv. roženkranc molil, je mirno v Gospodu zaspal. Vsi v. c. gospodje duhovni iz celiga Bohinja in 4 gg. bogoslovci so spremljali svojiga ljubljenega prijatla zadnjikrat k farni cerkvi, kjer so peli velike bilje, in potem so imeli v. c. gosp. fajmošter A. Porenta černo mašo z leviti. In zročeno je bilo truplo spoštovaniga ranjega merzli zemlji in mnogo solzá je padlo med petjem bogoslovcev na njegov grob. Naj počiva v miru!

Solzica

na prijatlov grob

Pihljajte sap'ce spomladanje milo,
Pihljajte rahlo, da se rast zbudí;
Sadite cvetja venček na gomilo,
Kjer dragi naš prijatelj mirno spi!
Pomlad spomladnjuga je zakopala,
Smert merzlo mladimu roko podala.
Al tam spomlad ga v lepšim kraju
Pozdravlja v raji!

Prepusta ti je tukaj zemlja bila,
Cvetlica vredna rajskega polja;
Zato te Božja roka presadila
Je tje, kjer cvetje nikdar ne nehá.
Tam ednosti, tam bodo precvitale,
Ki so že tukaj tak lepo kazale.
Kjer pomlad naše prave domovine
Nikdar ne mine.

O blagor ti, da ti si bratec ljubi!
Dal svetu, in ne tebi svet obljubi!
Si vedil, da veliko serc obljubi,
Al dá ne druž'ga ko serce težko.
Njegovi upi so ti bli neznaní,
In o slovesu nič ne objok vami.
Na kar te vedno je serce vezalo,
Ne bo nehalo!

Ves miren si podal roko življenju,
Vdan v Božjo voljo si zapustil svet.
Si šel k Očetu spokorjen v terpljenju,
Ki dela sodi in ne šteje let!
Kar ti preстал si že, nas se le čaka,
Če tud odlašá do življenja mraka:
O de bi vsim prinesla ura srečno
Placilo večno!

Naj na gomili tvoji mir kraljuje,
In večna luč naj v raji sveti tri;
Prijatlovo oko te obzaluje,
Solzico ti na merzel grob dari;
Al srečniga te smemo imen'vati,
Ker ni se ti več treba bojevati;
Presrečni si zapustil nas nadlogam,
Prijatelj, z Bogom!

Razgled po kersanskem svetu.

V Gradcu se bodo to leto Šmarnice v stolni cerkvi posebno slovesno obhajale. Vikši pastir, več korarjev, duhovnih profesorjev in družih duhovnov in mnihov bo pri njih pobožne premišljevanja imelo. — Iz Marijniga Celja je bil šent-lamperški opat svetimu Očetu naznanilo od obhajanja odotne sedme stoletnice v Rim poslal, in je na to naznanilo prav prijazin odgovor dobil, v katerim se papež zlasti veselje, de so tudi „Njih preljubljeni sin v Kristusu, Franc Jožef, apostoljski cesar in kralj avstrijski s svojo presvitlo ženo, in skorej vsa cesarska rodovina to cerkev obiskali, de bi za ta čas od Njih podeljene odpustke dosegli“. — Na Dunaji imajo skorej v vsaki cerkvi šmarnične opravila. — V Würzburgu so velikonočno nedeljo 4 protestantje s tem obhajali Kristusovo in svoje lastno vstajenje, de so v sveto katoliško Cerkev prestopili. S hrepenenjem so čakali tega dne in solze veselja so jim po licih rosile, ko se je bila njih vroča želja spolnila. — Na Angleskim je v katoliško Cerkev prestopil lord Norrey, naj starši sin in dedič grofa Abdingdon-a, vnuk protestantskiga nadškofa v Jorku. — V Alepu (Aleppo) v Aziji je razkolniški škof Nikolas s svojo občino vred, ki šteje 300 deržin, v katoliško Cerkev prestopil. V okrajni Kharfout v Armenii se je več vasi pokatoličilo; poslano jim je 5 duhovnov. V Arabgiru, tudi v Armenii, je prestopilo 200 deržin k zedinjeni (kat.) cerkvi; ravno tako 80 deržin v Bidlis-u na Kurdistanskim. V Drinopolji (Adrianopol) jih je veliko iz armenske (nezedinjene) občine katoliškiga mašnika prosilo. Naznanilo pravi, de se povsod med armenskimi razkolniki razodeva želja po zedinjenji z rimsko Cerkevjo. — Neapolitanski kralj je odločil 20.000 cekinov (po 1 gl. 30 kr.) za cerkve v okrajni Bazilikata, ki jih je potres poškoval. — V Rimu je bil l. 1583 sv. Filip Nerejan med družimi neštevilnimi čudeži tudi nekiga mertviga obudil, namreč, Paulo-ta iz naj imenitnejših rimskih deržin, zdaj knežja hiša „Massimi“. Stanica, kjer se je bil ta čudež zgodil, je bila v cerkev spremenjena, in deržina Massimi še dandanašnji 16. sušca spomin na ta prečudni prigodek obhaja. To leto so sami sv. Oče prišli v večer tega obhajanja in so razveselili deržino Massimi s svojim obiskanjem. Cerkev, kjer so bili Njih svetost vsi zatopljeni v molitev, je bila tudi čez dan od visokih in nizkih obilno obiskovana. Tudi španjska kraljica je bila prišla. — Iz Kisnagore na Bengalskim v Indii piše v. č. g. misijonar L. Limana, rojen tirolec, de se mu apostoljsko delo tam, kej dobro odsega. Kerstil je v malo mesecih, kar je na tistim krajih, katic 50 odraslih, in nekiga brahmına (iz višjih stanov). Tudi njegova žena bi se dala rada kerstiti, pa njeni starši so jo vzeli in jo imajo kakor zaperto; njemu pa s smertjo žugajo, ako bi bliz prišel. — Iz Indije pišejo v. č. škof Zuber, de Patna je že oprostena, in vikši vlada je pri-pustila nunam s šolo vred iz Kalkute v Patno se verniti, tedaj se bodo v začetku majnika v svoj samostan z rejenkami vred povernile, desiravno varnost še ni popolnoma zagotovljena. Škof morajo iz pomanjkanja duhovnov po dva-krat ob nedeljah maševati, in pridigati, in zraven kersanskiga nauka tudi ob delavnikih večkrat šolo imeti, — vse pri tolikih misijonskih opravilih; k vsimu temu pa z vročino vred tudi merzlina nad nje pride. — V Ameriki, dajejo zlasti gospé prelep zgled kersanske dobrotelnosti. Napravijo namreč različnih ročnih del, jih skupaj zložé in na prodaj ali dražbo izpostavijo. Zneske pa, ki so marsikterikrat obilno veliki, obračajo zdaj za ubožne svoje srenje, zdaj za kako farno šolo, zdaj za hišo dobrega pastirja, zdaj za kake cerkvene potrebe itd. — V Jeruzalemu ste dve novi škofii napravljeni, namreč, rusovska (razkolniška) nadškofija, in pa armensko-katoliška škofija. Perva ima že svojiga nad-

škofa, pa neki ni mogla dozdej dobiti zemljiša za poslopja; poslednja ima že zemljiše in o veliki noči je imel tudi častitljivi pastir priti.

Drobtine.

Kaj se bo zgodilo z ljudmi, ki ne marajo za post, ki jedó mesó drevi in davi, v petik in saboto kakor v nedeljo? To, kar z volam, ki se debeli in pita za svojo nesrečo! De bi se jih Bog poprej usmilil, in jih spokoril s postam, z molitevm in s solzami v drugi kopli zveličanja!

Nesrečni Kurent je že marsikaj hudiga napravil, in tudi „Kath. Blätter a. Tirol“ nekaj prav strašnega pripovedujejo. V Raveni vsako leto Pusta pokopujejo; ob 12. po noči zarés prinesó mertvaško trugo v kazališe; vsi lučajo vanjo vence in cvetice in vpijejo: „Mertev je, po njem je, pokopan je!“ To leto pa je bila nespodobna norčija grozovitno ogrenjena. Ko hočejo pustno trugo odpraviti, jo najdejo silo obteženo. Odprejo jo in najdejo v nji policijniga vikšiga komisarja s 6 ranami zabodeniga in mertviga.

Mili darovi.

Za afrikanški misijon:

Po v. č. O. gv. v C. 3 gold.

Duhovske zadeve.

V ljubljanski škofii so naslednje spremene č. g. duhovnov: Fajmoštru v kočevski Reki, Jurju Križaju, je podeljena fara Stari terg pri Ložu; Jak. Krašna-tu, lokalistu v Doljnim logu, lokalija Zagradec; lokalistu na Sveti planini, Mart. Zagorjan-u, fara pri sv. Duhu; duh. pom. v Polhovim gradcu, Tom. Žerovniku, lokalija Grahovo; Jak. Poličarju, duh. pom. Podbrezjem, lokalija Dobrava; Jak. Lukancu, fajm. pri sv. Urhu v Lačah na Koroškim, fara Kovor. And. Andolšek pride iz Vele-soviga za duh. pom. v Polhov Gradec. Razpisani ste od 14. t. m.: Kočevska Reka, svitliga visokorod. Drag. Vilh. kneza Auersberga; in Doljni log, c. k. dež. vladije. Stembergovo dobro v Štepanji vasi pri Ljubljani je dobil Ign. vites Fries, korar pri stolni cerkvi na Dunaji. Jan. Pekovec, bogoslov-vec 2. leta, je 7. t. m. v Srednji vasi na Bohinskim umerl. R. I. P.!

Spremembe v lavantinski škofii. Prečastiti gosp. Peter Adam Pihler, stolni korar in vodja knezo-škofovskega kerskiga in lavantinskiga semeniša v Celovcu, je izvoljen knezo-škofovski lavantinski konzistorialni svetovavec; č. g. O. Kazimir Zajc (Seitz), redovnik in senior v šen-pavelskim samostanu in fajmošter v Šmartnu „im Graenitzthale“, in č. g. Anton Plevnik, fajmošter v Vitanji, pa sta izvoljena knezo-škofijska lavantinska duhovna svetovavca. — Gosp. Anton Žoher je izvoljen fajmošter v šent-Ilu pri Turjaku, in g. Martin Grobelnik kurat v šent-Lorencu v Voherjih. — Prestavljeni so č. g. kaplani: Andrej Krajnc v Pliberg; Jožef Ulaga, stareji, v Žavec; Jožef Sket v Šmihel pri Plibergu; Anton Oblak v Šmarje pri Wolfsbergu; Blaž Trunk v Šmihel pri Wolfsbergu; Luka Zelnik v šent-Ožbald „in Seeland“; Janez Leskovšek v Breitenek; Juri Koželj v Stari terg; Blaž Ratej v spodnjo Polskavo; Jan. Horvat v Šmartin na Pohorji.

Popravek. V dopisu iz Tersta poslednjiga lista naj se bere, de Nj. milost. visokočastiti terzaški škof so se vernili iz Rima Comes (in ne „eques“) romanus. — V posled. listu, str. 62. na desnim v 16. v. od spodej beri: 42 namesto 32 kr. Dalje v 14. v. od spodej beri: 6008 namesto 6800 gold.

 Zavoljo praznika v četrtek pride prihodnji list „Danice“ že v sredo na svitlo.

Ravno zdaj-le je prišel gosp. Olivieri z dvema zamurčkama v Ljubljano.